

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0191

Potreba za smanjenjem broja smrtnih slučajeva povezanih s radom

Rezolucija Europskog parlamenta od 21. svibnja 2026. o potrebi za smanjenjem broja smrtnih slučajeva povezanih s radom (2025/3046(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 151., 153. i 156. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu¹,
- uzimajući u obzir strateški okvir EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu za razdoblje 2021. – 2027.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2022. o novom strateškom okviru EU-a za zdravlje i sigurnost na radu nakon 2020.²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2025. s preporukama Komisiji o digitalizaciji, umjetnoj inteligenciji i algoritamskom upravljanju na radnom mjestu – oblikovanje budućnosti rada³,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno članak 31. u kojemu se navodi da svaki radnik ima pravo na radne uvjete kojima se čuvaju njegovo zdravlje, sigurnost i dostojanstvo,
- uzimajući u obzir članak 136. stavak 2. Poslovnika,

¹ SL L 183, 29.6.1989., str. 1.,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1989/391/oj>.

² SL C 347, 9.9.2022., str. 122.

³ SL C, C/2026/2154, 6.5.2026., ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2026/2154/oj>.

- A. budući da su zdravlje i sigurnost na radu ključni stup europske socijalne politike i središnji element zaštite ljudskog dostojanstva, temeljnih prava radnika te pravednih i sigurnih radnih uvjeta;
- B. budući da je 2023. u EU-u zabilježeno 3298 nesreća na radu sa smrtnim posljedicama i oko 2,8 milijuna nesreća bez smrtnih posljedica koje su dovele do najmanje četiri dana odsutnosti s posla; budući da ti statistički podaci i dalje ističu ozbiljne probleme u visokorizičnim sektorima s visokom stopom nesreća na radu, kao što su građevinarstvo, promet, proizvodnja i poljoprivreda;
- C. budući da su mladi radnici podložniji teškim nesrećama na radu u usporedbi sa starijim kolegama, sa stopama koje su za više od 40 % više od stopa nesreća iskusnijih radnika, što odražava njihovu povećanu ranjivost koja je posljedica ograničenog radnog iskustva, nedovoljnog osposobljavanja i niže razine osviještenosti o opasnostima na radnom mjestu; budući da mogu biti izloženi lošim radnim uvjetima koji mogu u mladosti ili kasnije u životu dovesti do profesionalnih bolesti;
- D. budući da je važno primijeniti rodnu perspektivu na sigurnost i zdravlje na radu jer radnici, ovisno o spolu, mogu biti različito izloženi raznim vrstama tvari ili rizika i biti osjetljiviji na njih;
- E. budući da su radnici u sektorima kao što su zdravstvo i socijalna skrb izloženi nasilju i psihosocijalnim rizicima te se također suočavaju sa znatnim i često podcijenjenim sigurnosnim rizicima; budući da nasilje i zlostavljanje na radnom mjestu mogu uzrokovati ozbiljnu psihološku štetu i da su povezani s povećanim rizikom od problema s mentalnim zdravljem; budući da su te pojave posebno primjetne u sektoru zdravstva i skrbi;
- F. budući da je posljednjih godina nekoliko država članica izvijestilo o znatnom porastu napada na službenike javnih tijela koji obavljaju dužnosti kaznenog progona, kao i na djelatnike hitnih službi; budući da određene profesionalne aktivnosti, posebno one povezane s izvršavanjem javnih ovlasti i zakonitom uporabom sile, karakterizira strukturna i trajna izloženost riziku od teških tjelesnih ozljeda ili smrti zbog namjernog nasilja trećih strana; budući da su prijetnje i namjerno nasilje nad djelatnicima hitnih službi, kao što su paramedicinsko osoblje i vatrogasci, prilično nova pojava; budući da izloženost tom riziku, koji je posljedica namjernog djelovanja trećih strana, razlikuje ta zanimanja od drugih oblika opasnog rada i opravdava posebno priznavanje prirode uključenih rizika;
- G. budući da su prekogranični radnici i radnici migranti, uključujući radnike iz trećih zemalja, posebno izloženi radnom iskorištavanju i oblicima ilegalnih radnji povezanih s radom; budući da istraživanja pokazuju da se globalno takvi radnici suočavaju s otprilike 70 % većim rizikom u pogledu smrtonosnih nesreća na radu u odnosu na

lokalne ranike⁴ te da je za EU rizik i dalje znatno veći te iznosi oko 65 %, posebno za radnike iz istočne Europe; budući da se državljani trećih zemalja suočavaju s tri puta većim rizikom od nesreća na radu i da se procjenjuje da je prijavljena samo svaka peta nesreća, što ukazuje na ozbiljno podcjenjivanje te pojave i potrebu za jačanjem mehanizama zaštite i provedbe te poštovanjem zakonitosti i dostojanstva rada;

- H. budući da je znatan broj smrtnih slučajeva povezanih s radom uzrokovan profesionalnim bolestima, koje se često podcjenjuju, nedovoljno priznaju i nedovoljno prijavljuju, posebno zbog nejednakosti u pristupu skrbi, prevenciji i praćenju, neodgovarajuće sljedivosti izloženosti i latencije određenih zdravstvenih stanja; budući da nedovoljno prijavljivanje i nedovoljno priznavanje profesionalnih bolesti ugrožava učinkovitost politika prevencije, mehanizama kompenzacije i sustava provedbe;
- I. budući da je rak glavni uzrok smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU-u; budući da radnici na radnom mjestu mogu biti izloženi kombinaciji tvari koje dodatno povećavaju zdravstvene rizike; budući da je utvrđena veza između raka povezanog s radom i izloženosti čimbenicima kao što su zračenje, stres povezan s radom, neodgovarajuća organizacija rada i radni uvjeti; budući da se broj slučajeva raka kože, jedne od najraširenijih profesionalnih bolesti, povećava, dok se samo ograničeni dio tih slučajeva priznaje kao slučaj profesionalnih bolesti;
- J. budući da je u kontekstu ažurirane preporuke Komisije o profesionalnim bolestima donesene 28. studenoga 2022.⁵ istaknuta važnost pružanja potpore radnicima koji su izloženi profesionalnim rizicima i obiteljima koje su izgubile članove obitelji zbog te izloženosti, među ostalim pružanjem primjerene potpore;
- K. budući da je sprečavanje nesreća na radu i profesionalnih bolesti temelj europske socijalne politike i prava na slobodno kretanje radnika; budući da to nije samo pravna obveza koja proizlazi iz prava EU-a, posebno Direktive Vijeća 89/391/EEZ, i nacionalnih pravnih sustava, nego i strateško socijalno i gospodarsko ulaganje koje može proizvesti pozitivne i trajne učinke za radnike, poduzeća i zajednicu u cjelini, te doprinijeti smanjenju rizika, ograničavanju socioekonomskih troškova nesreća na radu i ukupnom poboljšanju

⁴ Vidjeti, primjerice, Lau i dr., „Workplace mortality risk and social determinants among migrant workers” (Rizik smrtnosti na radnom mjestu i socijalne odrednice među radnicima migrantima), *The Lancet Public Health*, svezak 9., izdanje 11., 2024., E935-E949, [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(24\)00226-3](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(24)00226-3)).

⁵ Preporuka Komisije (EU) 2022/2337 od 28. studenoga 2022. o europskom popisu profesionalnih bolesti (SL L 309, 30.11.2022., str. 12., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/2337/oj>).

kvalitete i održivosti radnog okruženja;

- L. budući da se pokazalo da posebno osposobljavanje dobrovoljnih vatrogasaca, koje uključuje prvu pomoć, procjenu rizika, postupke evakuacije i sprečavanje požara, poboljšava sigurnost na radnom mjestu omogućavanjem brzog i učinkovitog odgovora na ozbiljne nesreće i poticanjem kulture sprečavanja rizika, čime se doprinosi smanjenju težine nesreća na radnom mjestu; budući da u skladu s Direktivom 89/391/EEZ poslodavci imaju zakonsku obvezu provoditi procjene rizika, pružati osposobljavanje i osigurati mjere za prvu pomoć, gašenje požara i evakuaciju a podupiranjem vještina dobrovoljnih vatrogasaca na radnom mjestu mogu se dopuniti te obveze i dodatno poboljšati sigurnost na radu;;
- M. budući da inspekcija rada ima presudnu ulogu u osiguravanju učinkovite provedbe politika u području sigurnosti i zdravlja na radu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te je ključna za sprečavanje radnog iskorištavanja i nesigurnih radnih uvjeta;
- N. budući da su suštinske promjene u svijetu rada, uključujući širenje nestandardnih oblika rada, nesigurno zapošljavanje, sve veći udio mladih radnika na nesigurnim i visokorizičnim radnim mjestima, starenje radne snage, digitalizaciju, uvođenje novih tehnologija i globalizaciju, dovele do povećanih psihosocijalnih rizika, stresa povezanog s radom i novih izazova u području zdravlja na radu, zbog čega su potrebne šire i bolje integrirane strategije prevencije;
- O. budući da su psihosocijalni rizici na radnom mjestu, kao što su kronični stres, sindrom izgaranja na poslu i uznemiravanje, glavni i sve veći uzrok lošeg zdravlja i smrtnih slučajeva povezanih s radom, ali se i dalje često podcjenjuju, nedovoljno prijavljuju i nedovoljno sprečavaju;
- P. budući da je psihološka potpora u radnom okruženju presudna za psihičku i fizičku dobrobit radnika; budući da psihosocijalni rizici mogu proizaći iz neodgovarajućeg oblika rada i loših organizacijskih ili upravljačkih praksi te mogu dovesti do stresa, tjeskobe, sindroma izgaranja na poslu i depresije; budući da je dugotrajna izloženost nepovoljnim psihosocijalnim radnim uvjetima povezana s ozbiljnim posljedicama za mentalno zdravlje, uključujući kronične bolesti i povećani rizik od samoubojstva;
- Q. budući da sve veća upotreba umjetne inteligencije i sustava algoritamskog upravljanja na radnom mjestu može pojačati tempo rada, dovesti do većeg radnog opterećenja, povećati psihosocijalne rizike, ugroziti autonomiju radnika i stvoriti nove rizike za sigurnost i zdravlje na radu;
- R. budući da klimatske promjene, uključujući porast temperature, češće i intenzivnije toplinske valove i ostale ekstremne vremenske uvjete, čine sve veći i višedimenzionalan rizik za zdravlje, sigurnost i radne

uvjete radnika diljem EU-a; budući da dugotrajna izloženost toplini može dovesti do teških zdravstvenih posljedica, kao što su toplinska iscrpljenost, toplinski udar i druge bolesti povezane s toplinom, te istodobno povećati vjerojatnost umora, smanjene koncentracije i otežanog donošenja odluka, a time i nesreća na radu, što iziskuje ciljane preventivne i zaštitne mjere;

- S. budući da su učinkovite strategije prevencije, mjere za podizanje razine osviještenosti, inicijative za dobrobit i promicanje snažne kulture sigurnosti i zdravlja na radu ključni za sprečavanje teških nesreća i profesionalnih bolesti te za smanjenje broja smrtnih slučajeva povezanih s radom; budući da se takvim preventivnim pristupima ne štite samo zdravlje i sigurnost radnika, već se stvaraju i gospodarske koristi za poduzeća i društvo u cjelini;
- T. budući da je potrebno pojačati napore za postizanje ciljeva utvrđenih u Programu održivog razvoja do 2030., posebno cilja 8.8.: „Zaštita radničkih prava i promicanje sigurnog i zaštićenog radnog okruženja za sve radnike, uključujući radnike migrante, posebno migrantice, i one na nesigurnim radnim mjestima”;
- U. budući da je u svojoj rezoluciji od 10. ožujka 2022. pozdravio uvođenje pristupa „vizije nula” za nesreće na radu i profesionalne bolesti, zahtijevajući ambiciozan plan za smanjenje nesreća na radu i iskorjenjivanje smrtnih slučajeva na radu i profesionalnih bolesti, kao i za poboljšanje preventivnih mjera i provedbu postojećeg zakonodavstva o sigurnosti i zdravlju na radu; budući da se cilj nulte stope smrtnih slučajeva treba smatrati ne samo političkim ciljem već i etičkom i socijalnom obvezom prema svim radnicima;
- V. budući da se pravo svakog radnika na sigurno i zdravo radno okruženje mora u potpunosti zajamčiti učinkovitim mjerama za sprečavanje nesreća na radu i profesionalnih bolesti, kao i redovitim kontrolama i istinski odvrćajućim sankcijama, uz odgovarajuća sredstva za nadležna tijela; budući da je neusklađenost sa zakonodavstvom o sigurnosti i zdravlju na radu ključan element izrabljivanja radne snage i ugrožava postizanje cilja nulte stope smrtnih slučajeva, zbog čega je ključno osigurati strogu i učinkovitu provedbu postojećeg zakonodavstva, među ostalim jačanjem inspektorata rada i njihovih alata za kontrolu i sankcioniranje;
- W. budući da učinkovita provedba pristupa „vizije nula” zahtijeva mjerljive aktivnosti i ciljeve, sveobuhvatan pristup koji obuhvaća sve nesreće i bolesti povezane s radom, razvoj i promicanje kulture prevencije te odgovarajuća sredstva;
- X. budući da sindikati i predstavnici radnika imaju važnu ulogu u zaštiti sigurnosti i zdravlja na radu, među ostalim u pogledu praćenja usklađenosti i podupiranja učinkovite provedbe postojećih pravila; budući da, međutim, i dalje postoje nedostaci u području primjene

Direktive 89/391/EEZ, posebno u pogledu određenih kategorija radnika, uključujući radnike u kućanstvu, koji su djelomično ili u potpunosti isključeni iz zaštite, čime se ugrožava načelo jednake zaštite, posebno za žene, državljane trećih zemalja i druge skupine u ranjivom položaju, zbog čega je potrebno osigurati odgovarajuću i ujednačenu razinu zaštite;

- Y. budući da trenutačni strateški okvir EU-a za zdravlje i sigurnost na radu za razdoblje 2021. – 2027. uskoro istječe; budući da će biti potrebno ponovno preuzeti političku obvezu i donijeti ažuriran i ambiciozniji okvir kako bi se ubrzao napredak prema ostvarenju cilja nulte stope smrtnih slučajeva;
- Z. budući da odavanje počasti žrtvama nesreća na radu predstavlja čin kolektivnog sjećanja i moralne odgovornosti, što pomaže u održavanju visoke razine svijesti javnosti o vrijednosti ljudskog života, jačanju kulture prevencije i obnavljanju predanosti europskih i nacionalnih institucija cilju nulte stope smrtnih slučajeva na radnom mjestu;
- AA. budući da se kolektivno pamćenje mora pretvoriti u odgovornost, među ostalim pouzdanim izvješćivanjem; budući da je često i dalje posebno teško evidentirati sve nesreće na radu, uključujući nesreće sa smrtnim ishodom; budući da je potrebno osigurati da svi radnici imaju odgovarajuću razinu socijalne zaštite;
- AB. budući da je tragedija u rudniku Bois du Cazier u Marcinelleu, koja se dogodila 8. kolovoza 1956. i u kojoj su smrtno stradala 262 rudara, od kojih su mnogi bili državljani današnjih država članica Europske unije, trajan simbol borbe za dostojanstven rad, solidarnost i socijalnu pravdu u Europi;
- AC. budući da, zbog velikog broja europskih građana među žrtvama, tragedija u Marcinelleu predstavlja prvu kolektivnu katastrofu u Europi, koja od tada mašta o bratskom pristupu prema ključnim pitanjima kao što su rad, sigurnost, pravda i dostojanstvo;
- AD. budući da se sjećanjem na tragediju u Marcinelleu održava svijest o temeljnoj vrijednosti slobodnog kretanja radnika, njihovim pravima i njihovoj sigurnosti, što su prioriteti za postizanje učinkovite i konkurentne socijalne Europe;
- AE. budući da su druge povijesne tragedije povezane s radom, uključujući požar u rudniku Marie 31. svibnja 1892., katastrofu u rudniku u Courrièresu 10. ožujka 1906., katastrofu u rudniku u Luisenthalu 7. veljače 1962., katastrofu u rudniku u Aliveriju 1968., eksploziju u tvornici municije Lapua u Finskoj 1976. i smrtonosnu eksploziju i požar u tvornici Violanta u Grčkoj u siječnju 2026., duboko utkane u kolektivno sjećanje nekoliko država članica te i dalje upozoravaju na hitnu potrebu za učinkovitim politikama za prevenciju i zaštitu radnika;

1. poziva na uspostavu Europskog dana sjećanja na žrtve nesreća na radu te za zaštitu i dostojanstvo radnika, koji bi se obilježavao 8. kolovoza svake godine, u sjećanje na tragediju u rudniku Bois du Cazier u Marcinelleu, koja zbog svoje suštinski europske prirode, s obzirom da su žrtve bili državljani brojnih zemalja koje su sada članice EU-a, predstavlja zajednički simbol borbe za dostojanstven rad i potrebe za zajedničkom zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu;
2. utvrđuje da su ciljevi tog Europskog dana odavanje počasti žrtvama nesreća na radu i profesionalnih bolesti te podizanje razine osviještenosti javnosti, poduzeća i institucija o važnosti prevencije i sigurnosti na radu te dostojanstvenih radnih uvjeta; podsjeća, međutim, da bi podizanje razine osviještenosti trebalo biti povezano s aktualnim zdravstvenim i sigurnosnim rizicima, čime bi se istinski doprinijelo sprečavanju smrtnih slučajeva, nesreća i bolesti na radnom mjestu; naglašava da Europski dan može pomoći u jačanju predanosti EU-a i država članica pristupu „vizije nula”, posebno promicanjem prevencije na radnom mjestu, sigurnog i dostojanstvenog rada, osposobljavanja, podizanja razine osviještenosti o novim rizicima, socijalnog dijaloga i učinkovite provedbe postojećeg zakonodavstva, kao i unapređenjem djelovanja EU-a za rješavanje psihosocijalnih rizika, mišićno-koštanih poremećaja i rizika za zdravlje na radu povezanih s ekstremnim vremenskim uvjetima u svim sektorima i u poduzećima svih veličina; smatra da bi taj Europski dan također bio prilika da se jednom godišnje procijeni napredak prema ostvarenju cilja „vizije nula”, utvrde nedostaci u prevenciji i provedbi te ojača politička odgovornost na nacionalnoj razini i razini EU-a te ponovno potvrdi potreba za učinkovitim kontrolama;
3. naglašava da bi se tim Europskim danom, koji bi postojao uz Svjetski dan sigurnosti i zdravlja na radu koji Međunarodna organizacija rada obilježava 28. travnja, trebale promicati konkretne inicijative u školama, na radnim mjestima i u institucijama, uključujući kampanje za podizanje svijesti, programe osposobljavanja i razmjenu najboljih praksi u području prevencije, čime bi se ojačala kultura sigurnosti u svim generacijama i sektorima;
4. naglašava da bi taj Europski dan trebao doprinijeti jačanju predanosti EU-a i država članica cilju sustavnog i trajnog iskorjenjivanja nesreća, bolesti i smrtnih slučajeva povezanih s radom, u skladu s pristupom „vizija nula”, posebno promicanjem prevencije na radu, sigurnog i dostojanstvenog rada, osposobljavanja, podizanja razine osviještenosti o novim rizicima, socijalnog dijaloga i učinkovite provedbe postojećeg zakonodavstva;
5. naglašava važnost jačanja prava radnika na informiranje, savjetovanje i sudjelovanje putem izbora predstavnika za zdravlje i sigurnost te donošenja kolektivnih ugovora;

6. naglašava da postizanje cilja nulte stope smrtnih slučajeva povezanih s radom zahtijeva snažnu suradnju između država članica, poslodavaca, socijalnih partnera, inspektorata rada, istraživačkih institucija i agencija EU-a; traži pojačanu razmjenu najboljih praksi, podataka i metodologija prevencije uz potporu Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA);
7. poziva Komisiju da procijeni i ukloni rizike za sigurnost i zdravlje na radu povezane s umjetnom inteligencijom i sustavima algoritamskog upravljanja, uključujući intenzifikaciju rada, psihosocijalni pritisak, neprimjeren nadzor i brisanje granica radnog vremena; poziva Komisiju i države članice da prepoznaju i da se uhvate u koštac s novim rizicima od smrtnih ishoda i teških nesreća povezanim s novim oblicima zapošljavanja, uključujući rad putem platformi i rad kojim se upravlja algoritamski; naglašava da se radnici zaposleni putem digitalnih radnih platformi i oni čijim se zadaćama, ritmom i uspješnošću upravlja alatima koji se temelje na umjetnoj inteligenciji ili ih se ocjenjuje takvim alatima mogu suočiti s povećanim rizicima za sigurnost i zdravlje na radu zbog pojačanog radnog ritma, zlorababe praćenja, nedovoljne transparentnosti u algoritamskom donošenju odluka, među ostalim u pogledu prepoznatljivih ljudskih kontaktnih točaka, neodgovarajućih ili nedostatnih informacija ili osposobljavanja; naglašava da uvođenje takvih tehnologija podliježe odgovarajućoj procjeni rizika, transparentnom informiranju radnika i savjetovanju s njima te stvarnom ljudskom nadzoru, u skladu sa zakonodavstvom o sigurnosti i zdravlju na radu;
8. poziva Komisiju da sveobuhvatno procijeni i predvidi rizike za sigurnost i zdravlje na radu koji proizlaze iz čimbenika povezanih s klimom, uključujući toplinski stres, ekstremne vremenske uvjete, onečišćenje zraka, povećanu izloženost opasnim tvarima tijekom projekata obnove i modernizacije infrastrukture te pojavu novih bioloških opasnosti; traži jačanje preventivnog djelovanja na temelju te procjene radi jačanja otpornosti i pripravnosti u okviru nacionalnih sustava sigurnosti i zdravlja na radu, među ostalim mehanizmima ranog upozoravanja i sektorskim smjernicama za visokorizične sektore kao što su građevinarstvo, poljoprivreda i promet, kao i za druge pogođene sektore, uključujući hitne službe; naglašava da se inspektoratima rada i poslodavcima trebaju pružiti praktične smjernice na razini EU-a o tome kako se nositi s vrućinom na radnom mjestu i drugim profesionalnim rizicima povezanim s klimom;
9. naglašava potrebu da se učinci ekstremnih vrućina i klimatskih promjena prepoznaju kao važni čimbenici profesionalnog rizika te poziva Komisiju i države članice da ojačaju mjere na radnom mjestu koje se odnose na prevenciju, zaštitu i prilagodbu kako bi se smanjio broj slučajeva nesreća na radu, profesionalnih bolesti i smrtnih slučajeva;
10. poziva Komisiju, Vijeće, civilno društvo i socijalne partnere da podrže

uspostavu i obilježavanje Europskog dana kao građanskog angažmana koji ujedinjuje institucije, poduzeća i građane, među ostalim inicijativama kojima se promiču informiranje, podizanje razine osviještenosti i praktični alati za prevenciju prilagođeni MSP-ovima i ranjivim radnicima te razmjenom najboljih praksi u području zdravlja i sigurnosti na radu; naglašava da bi se takve inicijative trebale posebno baviti psihosocijalnim rizicima, rizicima povezanim s vrućinom i ekstremnim temperaturama na radu, rizicima povezanim s lancima podugovaranja i nestandardnim oblicima rada te problemima koji utječu na upućene, sezonske radnike i druge prekogranične radnike, osiguravajući usklađenost s načelom jednakog postupanja i učinkovitu primjenu pravila zemlje domaćina o sigurnosti i zdravlju na radu te socijalnoj zaštiti; podsjeća da prekomjerno dugo radno vrijeme često dovodi do umora i povećava rizik od nesreća na radu sa smrtnim ishodom;

11. potiče države članice da podižu razinu osviještenosti među poslodavcima i radnicima o njihovoj odgovornosti da zajamče vlastitu sigurnost i sigurnost drugih, da promiču osposobljavanje u području prve pomoći za sve zaposlenike, posebno u sektorima s većim profesionalnim rizicima, te da osiguraju da se takvo osposobljavanje redovito ažurira, da je široko dostupno i integrirano u politike sigurnosti na radnom mjestu; naglašava da poslodavci snose primarnu odgovornost za osiguravanje zdravlja i sigurnosti radnika, među ostalim procjenom rizika, preventivnim mjerama, osiguravanjem osobne zaštitne opreme, službama medicine rada, učinkovitom provedbom zakonodavstva o sigurnosti na radu te osiguravanjem odgovarajućeg informiranja, podučavanja i osposobljavanja zaposlenika; ističe odgovornost poslodavaca da osiguraju stvarno sudjelovanje zaposlenika i njihovih predstavnika u razvoju postupaka za sigurnost i zdravlje na radnom mjestu, procjeni rizika i opasnosti, kao i planiranju i praćenju mjera te obavljanju preventivnog rada;
12. podsjeća da nasilje postaje sve veći problem na mnogim radnim mjestima, posebno u uslužnom i zdravstvenom sektoru te za djelatnike hitnih službi; inzistira na tome da treba poduzeti mjere osmišljene za provedbu pristupa nulte tolerancije prema zlostavljanju, uznemiravanju i drugim oblicima nasilja na radnom mjestu poboljšanjem i promicanjem organizacijskih i zakonodavnih struktura potpore te boljim sustavima izvješćivanja o nesrećama;
13. poziva Komisiju i Europsku agenciju za sigurnost i zdravlje na radu da iskoriste Europski dan kao priliku za širenje ažuriranih podataka, komparativnih analiza i smjernica utemeljenih na dokazima o sigurnosti i zdravlju na radu, s posebnim naglaskom na psihosocijalnim rizicima, nestandardnim oblicima rada, mikropoduzećima i malim poduzećima te najranjivijim skupinama radnika; nadalje, poziva Komisiju i Europsku agenciju za sigurnost i zdravlje na radu da na razini EU-a objave pregled stanja i nacionalne

dosjee o profesionalnim bolestima i smrtnim slučajevima povezanim s radom, uključujući pokazatelje o prevenciji i kontrolama (uključujući inspekcije rada), kako bi se bolje usmjerile javne politike i ojačala odgovornost; usto ističe važnost sustavnog praćenja i analiziranja trendova u pogledu radnih uvjeta, psihosocijalnih rizika, kapaciteta inspektorata rada i usklađenosti sa standardima sigurnosti i zdravlja na radu u svim državama članicama, radi jačanja prevencije, transparentnosti i uzlazne konvergencije radnih uvjeta diljem EU-a;

14. poziva Komisiju da u suradnji s Eurostatom i državama članicama poboljša prikupljanje, usklađivanje i transparentnost podataka o nesrećama na radu i profesionalnim bolestima, uključujući psihosocijalne rizike i bolesti duge latencije, te da se uhvati u koštac s problemom nedovoljnog prijavljivanja;
15. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da odgovornost za usklađenost sa zakonodavstvom o sigurnosti i zdravlju na radu bude jasno utemeljena na upravljačkoj razini i široko ugrađena u organizaciju, među ostalim učinkovitim planovima prevencije i sudjelovanjem radnika; naglašava da provedba procjena rizika sama po sebi doprinosi smanjenju broja nesreća;
16. naglašava važnost regulatornih inspekcija u području sigurnosti i zdravlja na radu kako bi se pomoglo u postizanju sigurnih i zdravih radnih mjesta, priznajući pritom da njihov doseg može biti ograničen; poziva države članice da ojačaju inspektorate rada stalnim osobljem, odgovarajućim resursima i institucijskom neovisnošću kako bi se osigurala učinkovita provedba zakonodavstva o sigurnosti i zdravlju na radu te odgovorilo na promjene u svijetu rada;
17. poziva Komisiju i države članice da ojačaju provedbu zakonodavstva o sigurnosti i zdravlju na radu, među ostalim osiguravanjem odgovarajućih resursa za inspektorate rada, poboljšanjem prekogranične suradnje i osiguravanjem učinkovite usklađenosti, posebno u slučajevima kada krajnja nepažnja uzrokuje tešku ozljedu ili smrt; smatra da pravila o sigurnosti i zdravlju na radu moraju biti dovoljno odvratajuća i proporcionalna kako bi bila vjerodostojna i učinkovita;
18. pozdravlja izvješće Komisije o evaluaciji Europskog nadzornog tijela za rad (ELA), u kojem se prepoznaje njegova uloga u učinkovitoj provedbi radnog prava EU-a i pravila o sigurnosti i zdravlju na radu, posebno u prekograničnim kontekstima i visokorizičnim sektorima, te ponavlja poziv Komisiji da ojača mandat ELA-e kako bi se poboljšala provedba radnog prava EU-a te sigurnosti i zdravlja na radu; ističe da je važno osigurati konkretnu dodanu vrijednost za potporu nacionalnim provedbenim tijelima, među ostalim pojačanim usklađenim i zajedničkim inspekcijama rada te mogućnošću učinkovitijeg doprinosa utvrđivanju i rješavanju kršenja; naglašava

da treba promicati veće usklađivanje i pojednostavnjenje pravila o mobilnosti radne snage i povezanih postupaka kontrole, među ostalim ujednačenijim pravilima i učinkovitijom razmjenom informacija, u skladu sa smjernicama ELA-e;

19. poziva Komisiju da na temelju prioriteta aktualnog strateškog okvira EU-a za zdravlje i sigurnost na radu za razdoblje 2021. – 2027. i iskustva stečenog s njim definira novi strateški okvir kao dio Plana za kvalitetna radna mjesta za razdoblje 2028. – 2034.; naglašava da bi taj novi strateški okvir trebao biti jasan, mjerljiv i vremenski ograničen, da bi se njime trebali utvrditi jasni i novi zahtjevi te da bi trebao biti usmjeren na smanjenje nesreća i smrtnih slučajeva na radu, dovršetak tranzicije prema nultoj stopi smrtnih slučajeva na radu, jačanje zaštite radnika, posebno u visokorizičnim sektorima i za ranjive skupine, uklanjanje novih profesionalnih rizika, uključujući one koji proizlaze iz novih oblika rada, digitalizacije i psihosocijalnih rizika, te osiguravanje prilagodbe radnih uvjeta ekstremnim temperaturama;
20. podržava direktive čiji je cilj smanjenje rizika od izloženosti kancerogenim tvarima i drugih potencijalno smrtonosnih profesionalnih bolesti; napominje da prevencija profesionalnih bolesti sa smrtnim posljedicama zahtijeva razvoj stručnog znanja povezanog s izloženošću i na radnom mjestu i u službama medicine rada; podsjeća da je važno raspolagati odgovarajućim resursima na radnim mjestima radi utvrđivanja rizika od izloženosti i njihovog sprečavanja, u suradnji sa službama medicine rada koje mogu pružiti smjernice o odgovarajućim mjerama sigurnosti i zdravlja na radu; smatra da bi radnici kojima prijeti izloženost tvarima koje uzrokuju ozbiljne profesionalne bolesti trebali imati pristup službama medicine rada i periodičnim zdravstvenim pregledima radi praćenja moguće izloženosti; naglašava da se svaka sveobuhvatna strategija za smanjenje broja smrtnih slučajeva na radnom mjestu mora izričito baviti rakom povezanim s radom kao tihim, ali vodećim uzrokom smrtnih slučajeva povezanih s radom, među ostalim zbog bolesti duge latencije koje su posljedica dugotrajne izloženosti kancerogenim tvarima na radnom mjestu; naglašava potrebu za boljim prikupljanjem podataka o raku povezanim s radom na razini EU-a kako bi se u potpunosti odrazio stvarni razmjer smrtnih slučajeva povezanih s radom;
21. zabrinut je zbog toga što su upućeni radnici, radnici migranti i radnici u lancima podugovaranja izloženi nerazmjernim rizicima za sigurnost i zdravlje na radu, uključujući rizik od nesreća sa smrtnim ishodom, zbog fragmentiranih lanaca odgovornosti, nedovoljne koordinacije i smanjene odgovornosti, posebno u visokorizičnim sektorima kao što je građevinarstvo; poziva Komisiju da procijeni jamči li postojeća pravna stečevina u području sigurnosti i zdravlja na radu u dovoljnoj mjeri učinkovitu provedbu minimalnih sigurnosnih i zdravstvenih zahtjeva u lancima podugovaranja te da

predloži zakonodavne mjere ako se utvrde nedostaci;

22. poziva države članice da potiču kulturu sigurnosti u području sigurnosti i zdravlja na radu, posebno za mlade radnike, kombiniranjem obrazovanja i praktičnog iskustva; smatra da bi obrazovne ustanove trebale pružati opće informacije i osposobljavanje o zdravlju i sigurnosti, dok bi poslodavci trebali osigurati osposobljavanje specifično za određeno radno mjesto, posebno tijekom naukovanja i stažiranja;
23. potiče države članice da uspostave okvire za potporu kojima se olakšava zapošljavanje dobrovoljnih vatrogasaca, prepoznajući vrijednost stečenih vještina, posebno u području prve pomoći, sprečavanja rizika, gašenja požara, upotrebe vatrogasne opreme i organizacije evakuacija, te u poboljšanju sigurnosti na radnom mjestu, sprečavanju nesreća na radu i smanjenju težine takvih nesreća dok se čeka dolazak hitnih službi;
24. ističe da mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća često imaju ograničene administrativne kapacitete, financijska sredstva i specijalizirano stručno znanje; traži uspostavu sveobuhvatnih i ciljanih mjera potpore kako bi im se pomoglo u učinkovitom utvrđivanju i sprečavanju profesionalnih rizika, bolesti povezanih s radom i smrtnih slučajeva te upravljanju njima, među ostalim s pomoću pojednostavnjenih alata za procjenu rizika prilagođenih korisnicima, sektorskih smjernica, praktičnih programa prevencije, pristupačnog osposobljavanja i potpore u ispunjavanju obveza u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu;
25. poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama i socijalnim partnerima ojača smjernice EU-a o potpori žrtvama nesreća i bolesti na radu te njihovim obiteljima; nadalje poziva Komisiju da procijeni mogućnost izrade preporuka usmjerenih na promicanje odgovarajućih mehanizama potpore i naknade za žrtve i njihove obitelji, potičući uzlaznu konvergenciju zaštite diljem EU-a;
26. poziva države članice da osiguraju da svi radnici zaista imaju koristi od sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u skladu s nacionalnim sustavima i praksama, uključujući radnike koji rade putem platformi, državljane trećih zemalja i radnike u kućanstvu zaposlene u privatnim kućanstvima; poziva države članice i socijalne partnere da promiču upotrebu inovativnih rješenja i najboljih praksi za sprečavanje nesreća na radu i bolesti povezanih s radom, među ostalim inicijativama kao što su nagrade EU-OSHA-e za dobru praksu u stvaranju zdravih radnih mjesta, koje predstavljaju učinkovite strategije i tehnologije koje se mogu primijeniti u svim sektorima kako bi se poboljšali sigurnost i zdravlje na radu;
27. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.